

Ljungögontröst *Euphrasia micrantha* funnen i Malung

Mats Nordhag, Malung

Lördagen den 20:de augusti tyckte jag att det var dags att inspektera mina porsbuskar nere vid Hyttådran. Det är ett mindre vattendrag mellan Hättsjön och Tyngen. Vägen ner är en sandig och grusig småväg som går fram till några fritidshus. På vägen ner reagerade jag över att ögontrösten såg så konstig ut, en del storblommiga och gröna medan andra som stod lite mer i lag med ljungen var tydligt mer småblommiga och gav ett allmänt rödaktigt intryck. Framme vid porsen kunde jag konstatera att det skulle bli kottar till brännvinet även i år. Jag kunde inte släppa ögontrösten med tanken, den måste med hem för examinering. Är det möjligt att det är ljungögontröst? Växten fotograferades och frågan gick ut på FB-gruppen svenskbotanik och svar kom från Thomas Karlsson nästan direkt. Visst är det ljungögontröst! Belägg pressades och skickades in till TK på Riksmuseet och fick senare sitt slutliga godkännande. Växten är sedan tidigare känd från Dalarna på några lokaler:

- Söderbärke kyrkby 9/8 1890 Sven Persson (Belägget finns i Riksmuseet, TK).
- Leksand, Tällberg, stranden av Siljan i ljung nedanför Leksandsgården augusti 1930 Gunnar Israelsson (belägg i Riksmuseet samt i Uppsalas och Lunds botaniska museer, TK och Dalarnes Flora 1949, ej återfunnen).
- Norrbärke Skarviksbergsgruvan i kraftledningsgata (1948 Bj., TK och Dalarnes Flora 1949 men belägg saknas, ej återfunnen).
- Rastplatsen där Horrmundsvallaån rinner ut i Västerdalälven, syd bron över ån, i vägren, 5 augusti 1981 Yngve Johansson (TK och SBT 81 1987 häfte 2 sidan 94, belägg finns men ej återfunnen).

Ljungögontröst tycks vara på stark tillbakagång i landet i stort, den klassas som VU (sårbar i rödlistan) och förfaller vara försvunnen från sina lokaler i Medelpad och Jämtland, se vidare informationsbladet från

Floraväktarna. Om det stämmer så är Malungsloken den nordligaste där den fortfarande blommar!

Men hur har den hamnat där? Lokalen är typisk för arten, sandig väggkant, gott om ljung, lite småtallar, lätt störd mark pga trafik, ganska öppet och soligt runt omkring. Ingen insåning kan ha skett, är den däcktransporterad? Det finns nog inget svar. Ljunggökontrösten tycks i alla fall trivas på platsen, ett försök att översiktligt räkna antalet individ slutade på c:a 1.200 ex! Hoppas den fröar av sig och blir kvar att beskåda många somrar till!

Referenser, litteratur:

Almquist, E. 1949. Dalarnes flora. AB. Nordiska bokhandeln, Stockholm

DABS. 1993. Hotade och sällsynta växter i Dalarna. Dalarnas Botaniska Sällskap, Falun

Hultén, E. 1971. Atlas över växternas utbredning i Norden. GLA, Stockholm

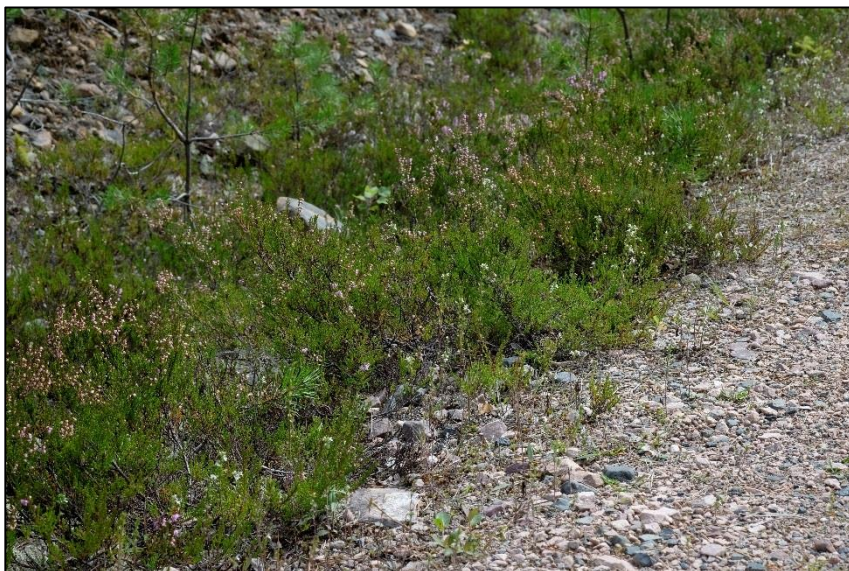
Referenser, Internetsidor:

<https://www.facebook.com/groups/svenskbotanik/search/?query=ljung%C3%B6gontr%C3%B6st> 2016-08-20

<http://www.artportalen.se/> 2016-12-29

<http://www.dalafloren.se/artindex.htm> 2016-12-29

http://svenskbotanik.se/wp-content/uploads/2014/04/ljunggontrstsbf_77.pdf 2016-12-29

Väggkanten där ljungögontrösten slog ned sina bopålar..